

Osakepoiminta 2/2

Yrityksen tuloslaskelma ja tase

Mikä on tuloslaskelma?

- **Tuloslaskelma** (*income statement*) kertoo yrityksen tulot, menot ja voitot tilikauden ajalta. Se julkaistaan osana yrityksen tilinpäätöstä.
 - muita tilinpäätöksen olennaisia dokumentteja ovat **tase** (*balance sheet*) ja **rahoituslaskelma** (*cash flow statement*)
- Tuloslaskelma kuvaa aina tiettyä ajanjaksoa (3 kk, 6 kk tai vuosi).
- Vertaamalla tuloslaskelman tietoja aiempiin tilikausiin, sijoittaja saa kuvan yrityksen liiketoiminnan kehittymisestä.

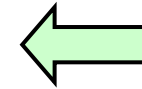
TULOSLASKELMA

Liikevaihto
- Hankinnan ja valmistuksen kulut
Bruttokate
- Hallinnon kulut
Liikevoitto (EBIT)
- Rahoituskulut (ja tuotot)
Voitto ennen veroja
- Verot
TILIKAUDEN VOITTO (nettotulos)

2021

365,8 mrd. \$

Myydyistä hyödykkeistä saadut tulot (tavarat ja palvelut)

Applen tuloslaskelma 2021, liikevaihto, milj. dollaria

Products and Services Performance

The following table shows net sales by category for 2021, 2020 and 2019 (dollars in millions):

	<u>2021</u>	<u>Change</u>	<u>2020</u>	<u>Change</u>	<u>2019</u>
Net sales by category:					
iPhone ⁽¹⁾	\$ 191,973	39 %	\$ 137,781	(3)%	\$ 142,381
Mac ⁽¹⁾	35,190	23 %	28,622	11 %	25,740
iPad ⁽¹⁾	31,862	34 %	23,724	11 %	21,280
Wearables, Home and Accessories ⁽¹⁾⁽²⁾	38,367	25 %	30,620	25 %	24,482
Services ⁽³⁾	68,425	27 %	53,768	16 %	46,291
Total net sales	<u>\$ 365,817</u>	33 %	<u>\$ 274,515</u>	6 %	<u>\$ 260,174</u>

- (1) Products net sales include amortization of the deferred value of unspecified software upgrade rights, which are bundled in the sales price of the respective product.
- (2) Wearables, Home and Accessories net sales include sales of AirPods, Apple TV, Apple Watch, Beats products, HomePod, iPod touch and accessories.
- (3) Services net sales include sales from the Company's advertising, AppleCare, cloud, digital content, payment and other services. Services net sales also include amortization of the deferred value of services bundled in the sales price of certain products.

TULOSLASKELMA

Liikevaihto
- Hankinnan ja valmistuksen kulut
Bruttokate
- Hallinnon kulut
Liikevoitto (EBIT)
- Rahoituskulut (ja tuotot)
Voitto ennen veroja
- Verot
TILIKAUDEN VOITTO (nettotulos)

2021

365,8 mrd. \$

- 203,0 mrd. \$

152,8 mrd. \$

- 43,9 mrd. \$

Myydyistä hyödykkeistä saadut tulot (tavarat ja palvelut)

alihankkijat, logistiikka jne.

Esim. markkinointi, tuotekehitys ja yleinen hallinto.

Applen tuloslaskelma 2021, hallinnon kulut, milj. dollaria

Operating Expenses

Operating expenses for 2021, 2020 and 2019 were as follows (dollars in millions):

	2021	Change	2020	Change	2019
Research and development	\$ 21,914	17 %	\$ 18,752	16 %	\$ 16,217
Percentage of total net sales	6%		7%		6%
Selling, general and administrative	\$ 21,973	10 %	\$ 19,916	9 %	\$ 18,245
Percentage of total net sales	6%		7%		7%
Total operating expenses	\$ 43,887	13 %	\$ 38,668	12 %	\$ 34,462
Percentage of total net sales	12%		14%		13%

Research and Development

The year-over-year growth in R&D expense in 2021 was driven primarily by increases in headcount-related expenses, R&D-related professional services and infrastructure-related costs. The Company continues to believe that focused investments in R&D are critical to its future growth and competitive position in the marketplace, and to the development of new and updated products and services that are central to the Company's core business strategy.

TULOSLASKELMA

Liikevaihto
- Hankinnan ja valmistuksen kulut
Bruttokate
- Hallinnon kulut
Liikevoitto (EBIT)
- Rahoituskulut (ja tuotot)
Voitto ennen veroja
- Verot
TILIKAUDEN VOITTO (nettotulos)

365,8 mrd. \$

- 203,0 mrd. \$

152,8 mrd. \$

- 43,9 mrd. \$

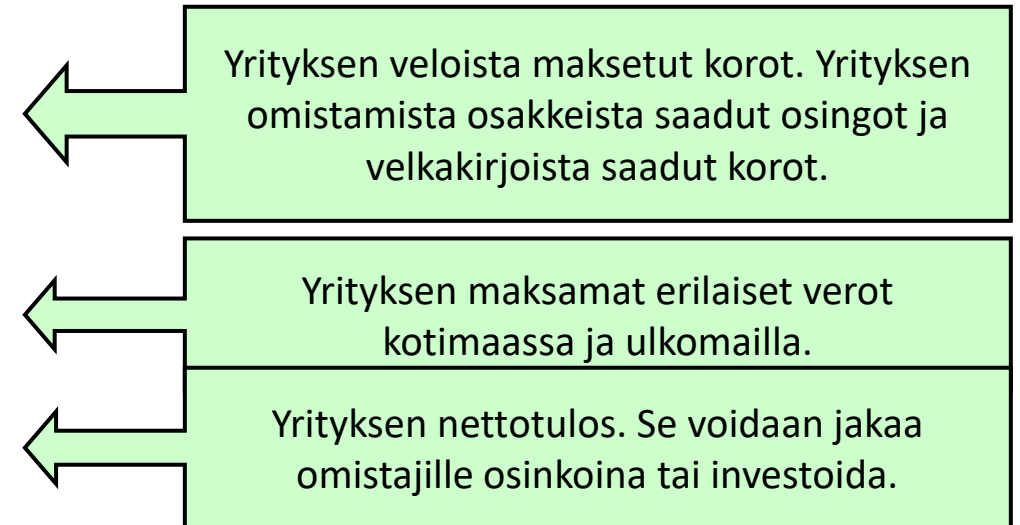
108,9 mrd. \$

+ 0,258 mrd. \$

109,2 mrd. \$

- 14,5 mrd. \$

94,7 mrd. \$

TULOSLASKELMA

	 2021	2020	Kasvu, %
Liikevaihto	365,8 mrd. \$	274,5 mrd. \$	+33,3
- Hankinnan ja valmistuksen kulut	- 203,0 mrd. \$	- 169,5 mrd. \$	
Bruttokate	152,8 mrd. \$	105,0 mrd. \$	+45,5
- Hallinnon kulut	- 43,9 mrd. \$	- 38,7 mrd. \$	
Liikevoitto (EBIT)	108,9 mrd. \$	66,3 mrd. \$	+64,3
- Rahoituskulut (ja tuotot)	+ 0,258 mrd. \$	+ 0,8 mrd. \$	
Voitto ennen veroja	109,2 mrd. \$	67,1 mrd. \$	+62,7
- Verot	- 14,5 mrd. \$	- 9,7 mrd. \$	
TILIKAUDEN VOITTO (nettotulos)	94,7 mrd. \$	57,4 mrd. \$	+65,0

Miten tuloslaskelmaa tulkitaan?

Tuloslaskelma itsessään kertoo yrityksen liiketoiminnan kannattavuudesta ja kehityksestä. Esimerkiksi Apple oli vuonna 2021 hyvin kannattava yritys, jonka liiketoiminta kasvoi huimaa vauhtia.

Sijoittajan kannattaa kuitenkin muuttaa tuloslaskelman tiedot muotoon, jossa niistä tulee vertailukelpoisia. Tämä onnistuu laskemalla absoluuttisista luvuista **suhteellisia tunnuslukuja**, joiden avulla yksittäisiä osakkeita ja erikokoisia firmoja voidaan verrata toisiinsa.

Esimerkiksi tilikauden voittoa voidaan verrata osakkeiden kokonaislukumäärään (=osakekohtainen tulos eli EPS) tai liikevaihtoon (=nettotulosprosentti). Vastaavasti liikevaihtoa voidaan verrata yrityksen markkina-arvoon (=P/S eli *price-to-sales*).

Osakekohtainen tulos EPS

- Jotta tuloslaskelmaa voidaan hyödyntää yksittäisen osakkeen arvostuksen määrittelymiseen, luvut pitää jakaa osakkeiden lukumäärällä.
- Vuonna 2021 Applen osakekanta oli noin 16,7 miljardia osaketta.
- Applen osakekohtainen tulos eli EPS (*earnings per share*) oli siten:

$$\text{EPS} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{osakekanta}} = \frac{94,7 \text{ mrd. \$}}{16,7 \text{ mrd.}} = 5,67 \$$$

Osakekohtaisen tuloksen avulla voi puolestaan laskea helposti P/E-luvun:

$$\frac{P}{E} = \frac{\text{osakkeen hinta}}{EPS} = \frac{125 \$}{5,67 \$} = 22,05$$

TULOSLASKELMA

	 2021	Suhteessa liikevaihtoon
Liikevaihto	365,8 mrd. \$	100,0 %
- Hankinnan ja valmistuksen kulut	- 203,0 mrd. \$	
Bruttokate	152,8 mrd. \$	41,8 %
- Hallinnon kulut	- 43,9 mrd. \$	Bruttokate-%
Liikevoitto (EBIT)	108,9 mrd. \$	29,8 %
- Rahoituskulut (ja tuotot)	+ 0,258 mrd. \$	Liikevoitto-% (EBIT-%)
Voitto ennen veroja	109,2 mrd. \$	29,9 %
- Verot	- 14,5 mrd. \$	
TILIKAUDEN VOITTO (nettotulos)	94,7 mrd. \$	25,9 % Nettotulos-%

Muita tunnuslukuja

- Yrityksen **markkina-arvo** on osakkeen hinta x osakkeiden lukumäärä. Se on hinta, jolla teoriassa yrityksen voisi ostaa pörssistä (mikäli siis omistajat ovat valmiita myymään).
 - Esimerkiksi Applen markkina-arvo kesällä 2021 oli noin kaksi biljoonaa dollaria (125 \$ x 16,7 mrd. osaketta = 2 087 mrd. \$).
- Markkina-arvolla ja tuloslaskelman tiedoilla voidaan laskea useita hyödyllisiä tunnuslukuja, kuten:

$$\frac{\text{markkina-arvo}}{\text{liikevaihto}} = \frac{P}{S}$$

P/S on yrityksestä maksettava hinta suhteessa sen nykyisen liiketoiminnan kokoon. Tämä on hyödyllinen tunnusluku kasvuyritysten arvon määrittämiseen.

$$\frac{\text{markkina-arvo}}{\text{liiketulos}} = \frac{P}{EBIT}$$

EBIT on yrityksen tulos ennen rahoituskuluja ja veroja (earnings before interest and taxes). Se on hyvä tunnusluku yrityksen liiketoiminnan arvottamiseen.

$$\frac{\text{markkina-arvo}}{\text{nettotulos}} = \frac{P}{E}$$

P/E on kätevä ja laajasti käytetty tunnusluku, mutta se voi antaa virheellisen kuvan esim. voimakkaasti kasvavien yritysten arvosta.

Tehtävä

Valitse jokin suomalainen pörssiyritys (esim. Nokia, Marimekko tai Elisa) ja etsi sen viime tilikauden **tuloslaskelma**. Se löytyy yrityksen **tilinpäätöksestä**. Täytä opettajan jakama moniste tuloslaskelman tiedoilla ja vertaa yrityksen tietoja Appleen.

Käy läpi selvittämäsi tiedot vierustoverisi kanssa. Pohtikaa, kumpi yrityksistä on tuloslaskelman tietojen perusteella houkuttelevampi sijoituskohde.

Mikä on tase?

- **Tase** (*balance sheet*) kertoo yrityksen varallisuuden, velat ja oman pääoman jonain tiettyinä päivinä (esim. 31. joulukuuta 2021).
- Taseen voi hahmottaa kahdella tavalla:
 - 1. Varallisuus** (vastaavat) = **velat** + **oma pääoma** (vastattavat)
 - 2. Oma pääoma** = **varallisuus** – **velat**
- Siinä missä tuloslaskelma kuvaa yrityksen liiketoiminnan kannattavuutta, tase paljastaa sen taloudellisen tilanteen.
 - Mitä vahvempi tase, sitä paremmin yritys kestää vastoinkäymisiä kuten laskusuhdanteita tai epäonnistuneita investointeja.

Marimekon tase 31.12.2021 (varallisuus, eli taseen vastaavat)

KONSERNITASE

(1 000 euroa)

Liite

31.12.2021

31.12.2020

VARAT

PITKÄAIKAISET VARAT

Aineettomat hyödykkeet ¹	11.1	487
Aineelliset hyödykkeet	11.2	33 187
Muut rahoitusvarat	11.3, 17.	533
Laskennalliset verosaamiset ¹	14.	942
		35 149

Immateriaalioikeudet:

Yrityksen omistamat

Verovähennyskelpoiset erät, joita ei ole vielä hyödynnetty.

LYHYTAIKAISET VARAT

Vaihto-omaisuus	12.1	25 983
Myyntisaamiset ja muut saamiset	12.2	12 029
Rahavarat	12.2, 17.	59 726
		97 738

Aineet ja tarvikkeet (esim. kankaat),

Myydyt tuotteet, joita ei ole myymättä

Käteinen, talletukset ja muu vastaava omaisuus.

Taseen loppusumma.

Marimekolla on varallisuutta yhteensä 132,8 miljoonan arvosta.

VARAT YHTEENSÄ¹

132 887

Marimekon tase 31.12.2021 (velat ja oma pääoma, eli vastattavat)

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	13.	8 040	8 040
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	13.	1 228	1 228
Omat osakkeet	13.	-210	-315
Muuntoerot		-81	26
Kertyneet voittovarät ¹		60 856	43 343
Oma pääoma yhteensä ¹		69 833	52 323
PITKÄAIKAISET VELAT			
Vuokrasopimusvelat	15.1, 20.	21 976	26 996
Muut pitkäaikaiset velat	4.	-	1 476
		21 976	28 472
LYHYTAIKAISET VELAT			
Ostovelat ja muut velat	16.	28 272	22 160
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		2 505	534
Vuokrasopimusvelat	15.2, 20.	8 503	10 158
Rahoitusvelat	15.2, 20.	1 798	725
		41 078	33 577
Velat yhteensä		63 055	62 048
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ¹		132 887	114 371

Osakeanneista kerätty

Yrityksen ostamat omat osakkeet. Osinkojen ohella se on yksi tapa jakaa voittovaroja osakkeenomistajille.

Sen avulla lasketaan P/B-luku

Tämän verran yritys on sitoutunut

Yrityksen liikkeelle laskemat joukkovelkakirjat ja yrityslainat.

Yrityksen tekemät tilaukset esim.

Tämän verran yritys on sitoutunut

Vuoden sisällä erääntyvät joukkovelkakirjat tai yrityslainat.

Yrityksen kokonaisvelka eli vieras pääoma yhteensä

Taseen loppusumma.

Vastattavaa yht. 132,8 milj. euroa.

Miten tasetta tulkitaan

Tase kertoo, kuinka velkaantunut yritys on suhteessa oman nettovarallisuuteensa. Esimerkiksi **lyhytaikaisia varoja** on oltava riittävästi kattamaan **lyhytaikaiset velat**, muutoin yritys on pulassa. Yhdistämällä tuloslaskelman ja taseen tietoja, voimme laskea yhtiölle monia eri tunnuslukuja, joiden avulla erikokoisia yrityksiä voi vertailla.

Yleisimpiä tunnuslukuja ovat esimerkiksi:

- **Oman pääoman tuottoaste** (ROE, *return on equity*)
 - $\text{nettotulos} / \text{oma pääoma}$
- **Sijoitetun pääomantuottoaste** (ROI, *return on investment*)
 - $(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) / (\text{oma pääoma} + \text{korolliset velat})$
- **Omavaraisuusaste** (*equity ratio*)
 - $\text{oma pääoma} / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$

Marimekon tunnusluvut

$$\text{ROE} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma}} = \frac{24\,408}{69\,833} \cdot 100 = 35,0 \%$$

Luku kertoo, kuinka hyvin osakeanneista kerätyt varat ja yrityksen liiketoimintaan investoidut voitot on saatu tuottamaan. Lukema on erityisen hyödyllinen yritysten vertailemiseen, kun liiketoiminta edellyttää runsaasti pääomaa. **Yli 20 %:n tuottoa pidetään erinomaisena.**

$$\text{ROI} = \frac{\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{korolliset velat}} = \frac{24\,408 + 552 + 6\,289}{69\,833 + 32\,877} \cdot 100 = \frac{30\,749}{102\,710} = 29,9 \%$$

Luku kertoo, kuinka fiksumasti yritys käyttää sen hallussa olevia varoja. Siinä on siis huomioitu myös yritykselle myönnettyt lainat ja niistä velkojien saama tuotto (eli rahoituskulut). ROE:tä voidaan keinotekoisesti paisuttaa velkavivulla, mutta ROI huomioi myös saadun tuoton. **Yli 15 %:n tuottoa pidetään hyvänä.**

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut en}}$$

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa varallisuutta suhteessa taseeseen. Taseen varat muodostavat puskurin haasteellisille tilanteille kuten laskusuhdanteille tai kilpailun kiristymiselle. Omilla varoilla yritys selviää vaikeiden kausien yli. **Yli 50 %:n arvoa pidetään erinomaisena.**